

Jelentés

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

2003. évi tevékenységéről

Pécs, 2004. Február 10.

Dr. Iványi Ildikó
igazgató

Összeállította:

Závoczky Szabolcs
természetvédelmi igazgatóhelyettes

Tartalomjegyzék

1. Személyi állomány
2. Területi adatok
 - 2.1. Védett és védelemre tervezett területek
 - 2.2. Saját vagyonkezelésű területek
 - 2.3. Terület nélküli értékek
3. Kutatás és monitorozás
 - 3.1. Kutatás
 - 3.2. Monitorozás
4. Kezelési tevékenység
 - 4.1. Kezelési tervek
 - 4.2. Élőhely fenntartás
 - 4.3. Élőhely rehabilitáció
 - 4.4. Fajvédelem
 - 4.5. Saját állatállomány
 - 4.6. Vadászterületek
 - 4.7. Halászati vizek
5. Jogi tevékenység
 - 5.1. Hatósági eljárások
 - 5.2. Bíróságok
 - 5.3. Büntető ügyek
 - 5.4. Polgári perek
6. Őrszolgálat
7. Költségvetés és vagyon
 - 7.1. Kiadások
 - 7.2. Bevételek
 - 7.3. Vagyon
 - 7.4. Épületek
 - 7.5. Eszközök
8. Bemutató, oktatás, PR
 - 8.1. Turisztikai infrastruktúra
 - 8.2. Kiadványok
 - 8.3. Látogatottság
 - 8.4. PR
9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel (Csak szöveges értékelés)
10. Külföldi együttműködés
11. Ellenőrzés
12. Fontosabb célkitűzések a következő évre (Csak szöveges értékelés)

1. Személyi állomány

2003 évben az Igazgatóság személyi állománya 5 fő köztisztviselői létszámmal bővült. A szűkös bérkeret miatt a megbízások jogviszonyban dolgozók létszáma 12 fővel csökkent. A létszámbővítés keretében tájvédelmi, erdészeti, mezőgazdasági szakfelügyelői, és természetvédelmi őri státuszok kerültek betöltésre. A létszámbővítés során felsőfokú végzettségű és szakmai diplomával rendelkező személyek kerültek a DDNPI állományába. Sajnos továbbra is létszámihiányos az erdészeti osztály, ahol a folyamatosan növekvő vagyongazdálkodási feladatok megkövetelik a személyi állomány bővítését elsősorban a Nemzeti Park Somogy megyei erdőterületein. Továbbra is bővítést igényel a természetvédelmi őrszolgálat.

Az év végével a Dél-Balaton területen 1 fő státusszal átadásra kerültek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságához.

A köztisztviselői létszámkeret szűkössége miatt továbbra is kénytelenek vagyunk megbízások jogviszonyban foglalkoztatni a szakfelügyelői és a vagyongazdálkodási tevékenységet ellátó személyi állomány egy részét. (erdészeti, vadgazdálkodási, tájvédelmi szakterületen)

Nem történt előrelépés a személyi állomány - és ezen belül is elsősorban a természetvédelmi őrszolgálat - gépjármű ellátottságának tekintetében. A meglévő járműpark zöme 1999-ből származó Lada Níva gépjárműből áll, aminek fenntartása és folyamatos karbantartása meglehetősen nagy költséggel jár.

2. Területi adatok

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

2003 évben folytattuk a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának előkészítését. Elkészült a Szekszárd-Geresdi Tájvédelmi körzet (7500 ha) és a Mecsek hegység nyugati területének (10 000 ha) természetvédelmi kezelési terve és lefolytattuk a Dél-Balaton Nádások Természetvédelmi Terület védetté nyilvánítása során a hatósági egyeztető tárgyalásokat. Szintén befejeztük a Kisszékelyi-dombság Természetvédelmi Terület kezelési tervének elkészítését így 2004-ben sor kerülhet a hatósági egyeztető tárgyalásokra.

A védetté nyilvánítást továbbra is lassítja az eljáráshoz szükséges természetvédelmi kezelési tervek és egyes esetekben a területi kutatási adatok hiánya. Szükséges lenne a korábban védetté nyilvánított területek fokozottan védett területeinél egyes esetekben a fokozott védelem alóli feloldás, mivel a védetté nyilvánítások során a hullámtéri nemesnyarasok egy része indokolatlanul kapott fokozottan védett státuszt.

1. Személyi állomány

		szakkézettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2003-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	köztisztviselő		23	53	angol alapfok: 10 fő angol középfok: 9 fő angol felsőfok: 2 fő német alapfok: 3 fő német középfok: 4 fő német felsőfok: 1 fő	Hulladékgazdálkodás, Halászati szakmérnök: 1 fő Környezetvédelmi szakjogász: 1 fő Tájgazdálkodási mérnök: 1 fő
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó		3			
	szerződéses		7	3	angol középfok: 2 fő angol felsőfok: 1 fő német középfok: 1 fő német felsőfok: 1 fő	
	Összesen	0	33	56		

2.2.Saját vagyongazdálkodású területek

Erdők

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő erdők területének (7800 ha) nagysága 40 hektárral bővült 2003-ban. Tovább folytattuk a tájidegen és ültetvényszerű erdők átalakítását az év során biztosított közel **45 millió** forintos KAC vagyongazdálkodási támogatás segítségével. Biztató, hogy a felterjesztett KAC fejlesztési pályázatainkon összesen **31 millió forintot** nyertünk erdészeti élőhelyrekonstrukciókra, aminek felhasználása 2004-ben történik meg.

Tovább folytattuk az erdészeti célú vadkármonitoringot amiből egyértelműen megállapítható hogy továbbra is jelentősen túltartott létszámú vadállomány fordul elő a Dél-Dunántúli erdőkben. A gazdálkodókkal közösen kezdeményeztük a vadállomány csökkentésére vonatkozó intézkedéseket a régióban.

A körzeti erdőtervek készítése során 6 körzetben közel 15 ezer ha védett erdőterületet érintő erdőtervezési munkában érvényesítettük a természetvédelem érdekeit.

Két erdészeti részvénytársasággal (SEFA Rt., MEFA Rt.) előkészítettük mintegy 1000 ha - a természetvédelem számára különösen fontos - erdőterület cseréjét, ami elősegíti az értékes területek további tömbösítését és egységes természetvédelmi kezelését.

Gyeppek

Gyepterületeink legértékesebb részein tovább folytattuk a saját állatállománnyal történő kezelés feltételeinek kialakítását. Ma már 5 területen (3 ártéri gyep, 2 homoki gyep) rendelkezünk saját állatállománnyal. 2003 évben KAC fejlesztési pályázatból (**18 millió Ft**) a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben saját állatállomány (mangalica 88 egyed) kialakítása és az infrastruktúra fejlesztése történt meg.

Nádasok, vizes élőhelyek

Tovább folytattuk a korábban megkezdett élőhely-fenntartási és rehabilitációs programokat, amelyek közül kiemelkedik a Holland Pin-Matra támogatásból megvalósuló Riha-tó holtágrehabilitáció első üteme (**15 millió Ft**). Elkészült a Barcsi Borókás láptavainak vízellátását biztosító műszaki beavatkozás, de a kifejezetten aszályos év során nem sikerült teljes mértékben biztosítani a tavak feltöltését.

Szántók

A védett területek közé beékelődött szántók átalakítását tovább folytattuk gyepterületek kialakításával, illetve erdőtelepítések segítségével.(4 ha erdő a Közép-Dráva TE-ben, 8 ha gyep a Dél-Mezőföldi TK területén), A zárvány szántóterületeken történő erdősítéseket szinte teljesen leállította az FVM pályázatok forráshiánya. A zárványterületek szántó művelési ágban tartásának a DDNP területén természetvédelmi indoka nincs.

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	49 376	14 663			
Tájvédelmi Körzet	4	33 830	3 619		4	52 000
Természetvédelmi Terület	20	4 634	341		32	21 000
Ex lege védett láp	108	8 443				

Összesen	133	96 283	18 623	0	36	73 000
-----------------	------------	---------------	---------------	----------	-----------	---------------

Ramsari	3	44 879				
Bioszféra Rezervátum						
Világörökség						
Európa Diploma						
NATURA 2000 Bird Direktíva						
NATURA 2000 Habitat Direktíva						

2.2. Saját vagyongazdálkodású területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt terület (ha)	Összkiterjedése vagyongazdálkodásban és tulajdonosi jog gyakorlásával (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			ha	%	ha	%
Szántó	2	1 647	624	38	1 023	62
Gyep	18	5 899	2 862	49	3 037	51
Kert		0		0		0
Szőlő		3	3	100		0
Gyümölcsös	0	3	3	100		0
Nádas	32	549	549	100		0
Halastó		111	106	95	5	5
Erdő	84	7 726	7 725	100	0	0
Kivett		874	864	99	10	1
Összesen	137	16 811	12 736	76	4 075	24

2.3 . Terület nélküli értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Természeti Emlék	0	0
Forrás	0	0
Barlang	170	50
Víznyelő	0	0
Kunhalom	13	7
Földvár	137	72
Egyedi tájérték	609 (24 település)	0

2.3. Terület nélküli értékek

Tovább folytattuk a Nyugat-Mecsekben és a Villányi-hegységben lévő barlangok felmérését és kataszterezését, több barlangkutató egyesület bevonásával. A földvár és kunhalom kataszterezés befejeződött (176 db.), csak kiegészítő információk, adatok beszerzése maradt erre az évre.

Továbbra sem megoldott az egyedi tájértékek kataszterének elkészítése. A védett területek kezelési tervének készítése során kerültek felmérésre újabb települések(Kelet-Mecsek TK, Szekszárd-Geresdi dombság TK), de ez alig néhány községet jelent. A működési területünkön lévő települések magas száma miatt az egyedi tájértékek elkészítésének befejezése csak a távoli jövőben valósítható meg. A kataszter elkészítésének továbbra sincs meg az anyagi fedezete a saját felmérésre a dolgozók nagy leterheltsége miatt nem kerülhet sor.

3. Kutatás és monitorozás

3.1. Kutatás

2003 évben alapozó felmérések és kutatások folytak a gemenci fokrehabilitációkkal kapcsolatban (Vén-Duna, Lassi-tó, Kerülő-Duna), a Barcsi-borókás leégett területén, a Gyűrűsi löszvölgyek (Dél-Mezőföld) tátorjános élőhelyein, valamint a Villányi hegységben is.

Erdőterületeken 2003-ban az alábbi témában folytak kutatások:

- vadkármonitoring
- erdőrezervátumok
- természetközeli erdőgazdálkodás (Pro Silva)

A kijelölt erdőrezervátumokban mindenhol eseménykövető monitorozás folyik, ezeket az MTA ÖBKI koordinálja.

A kutatási programok közül az alábbi feladatokat tartjuk a legfontosabbnak:

- kezelési tervek, védetté nyilvánítások megalapozását szolgáló kutatások
- élőhely rehabilitációk, élőhely rekonstrukciók megalapozása
- faj- és élőhely védelmi feladatokban közvetlenül hasznosítható monitoring,
- természetvédelmi kezelést megalapozó kutatások

3.2. Monitorozás

Természetvédelmi monitoring keretében folytattuk Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer és a Dráva-monitoring (Novo-virjei vízi erőmű hatásterülete) működtetését. A Dráva-monitoring keretében összegyűjtött adatok alapján 2004 évben összefoglaló ökológiai állapotértékelést készítünk a Drávával kapcsolatos újabb kormányhatározat előkészítése során.

Tovább folytattuk a védett területeken a vadkár monitoringot, aminek keretében 24 mintaterület vizsgálunk.

3.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
1	Kiszékelyi-dombság	1300	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
2	Nyugat-Mecsek	1800	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
3	Zádori fáslegelő	170	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
4	Baltoni-nádasok	140	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
5	Pécsi-sík	35	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
6	Kisszentmártoni-erdő	200	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
7	Vágyom-völgy	620	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
8	Dunaszekcsői-löszfal	40	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
9	Tenkes-hegy	340	DDNPI koordináció	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése
10	Nemzeti Park	970	DDNPI koordináció	Kezelési terv megalapozó dokumentáció elkészítése.

3.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt megnevezése	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
1	Dráva-monitoring- Botanika	1900	Juhász Magdolna, Dénes Andrea, Kevey Balázy, Csete Sándor	cönológia felvételek erdőtársulásokban (fűz-nyár ligetek, égerligetek, tölgy-kőris-szil ligeterdők, égeres mocsárerdők), asszimilációs felület mérése, fajmonitoring (kockás liliom, szibériai nőszirm) három feltételezett hatásterületen az állományok változásainak nyomonkövetése, 3 év alatt közel 300 felvétel
2	Dráva-monitoring- Bogarak	1200	Bérces Sándor, Rózner György	futóbogár közösségek vizsgálata talajcsapdával a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1200 felvétel
3	Dráva-monitoring - Denevérek	800	Dombi Imre	denevérfaunisztikai vizsgálatok erdős élőhelyeken, épületlakó denevérek felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 250 felvétel
4	Dráva-monitoring - Halak	1800	Sallai Zoltán, Majer József	Dráva és mellékvizeinek halfaunisztikai felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1400 felvétel
5	Dráva-monitoring - Kételtűek	800	Kovács Tibor	a mintaterület kételtűfauna felmérése, monitoringja, peterakó helyek felmérése a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
6	Dráva-monitoring - Kisemlősök	900	Horváth Győző	rágcsálók és rovarvők monitoringja, bagolyköpet vizsgálatok a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
7	Dráva-monitoring - Kisragadozók	900	Heltai Miklós, Szemethy László	kisragadozók faunisztikai vizsgálata és monitoringja a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
8	Dráva-monitoring- Lepkék	1200	Ábrahám Levente	napali és éjszakai nagylepke közösségek vizsgálata a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1250 felvétel
9	Dráva-monitoring- Madarak	800	Fenyősi László	madárfaunisztikai megfigyelések, vízi-, parti és erdei közösségek monitoringja, fehér gólya monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 250 felvétel
10	Dráva-monitoring - Puhatestűek	800	Héra Zoltán	csiga és kagylómonitoring a Dráván és árterén a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 450 felvétel
11	Dráva-monitoring- Zooplankton	800	Körmendi Sándor	rák- és kerekeshéreg monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 750 felvétel

12	Dráva-monitoring - Szitakötők	800	Tóth Sándor	szitakötő közösségek monitoringja imágók, lárva és exuvium megfigyelésével ill. gyűjtésével
13	Dráva-monitoring - Tegzesek	800	Uherkovich Ákos	tegzes közösségek vizsgálata a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 1350 felvétel
14	Dráva-monitoring - Vidra	450	Lanszki József	vidra állományfelmérés és monitoring a feltételezett hatásterületen 3 év alatt 550 felvétel
15	NBmR- Úrge	50	Buchert Eszter	ürgemonitoring lyukszámlálás módszerével
16	NBmR- Hód	150	Bozsér Orsolya	Gemencbe visszatelepített hódállomány nyomonkövetése
17	NBmR - Védett növényfajok	85	Márkus András, Parrag Tibor, Buchert Eszter	Aster sedifolius, Astragalus vesicarius, Crocus heuffelianus, Crocus reticulatus, Crocus tomassinianus, Daphne mezereum, Gentiana pneumonanthe Himantoglossum caprinum, Iris sibirica, Menyanthes trifoliata, Ophrys insectifera, Osmunda regalis, Pulsatilla pratensis fajok monitoringja a vonatkozó protokollok alapján
18	NBmR- Élőhely-térképezés	580	Márkus András,	Somogybabod, Mőzs-Bogyiszló ÁNÉR mintanégyszeg elkészítése
19	NBmR - Erdőrezervátumok projekt nagygomba monitoring	155	Pál-Fám Ferenc	Bükkhát és Kőszegi-forrás erdőrezervátumok nagygomba monitoringja
20	NBmR- Kisemlősök	210	Horváth Győző	Élvefogó csapdázás és bagolyköpet vizsgálatok
21	NBmR - Kétéltű, hüllő	300	Puky Mikós, Dudás György	Egyedszámvizsgálat, fajlista
22	NBmR - Egyenesszárnyú mon. + Magyar tarsza	100	Szövényi Gergely	Populációméret vizsgálat
23	NBmR - Denevér barlangi telelő csoportok	100	Somogyvári Orsolya, Dombi Imre	Populációméret vizsgálat

4. Kezelési tevékenység

4.1. Kezelési tervek

2003-ban 12 védett terület kezelési tervét (A+B+C fejezet) készítettük el. Elsőbbséget élveztek a védelemre tervezett tájvédelmi körzetek (Szekszárd-Geresdi TK, Mecsek TK) és természetvédelmi területek (Kisszékelyi dombság TT, KISSZENTMÁRTONI LÁPERDŐ TT).

A kezelési tervek készítése során az egyik legfontosabb szempont a védett területek egységes térinformatikai rendszerének a kialakítása. Ennek keretében a jelenleg védett területek közel 60%-ának térinformatikai adatbázisa került kiépítésre, ahol digitális alaptérképek és a hozzájuk kapcsolt adatbázisok segítik a gyakorlati természetvédelmi munkát.

4.2. Élőhely fenntartás

Az vizes élőhelyek esetében problémát jelentett az aszályos időjárás, ami a somogyi lápvidéken és a Dél-Mezőföldi területeken néhol teljes vízhiánnyal járt. Az élőhelyek fenntartása érdekében több alkalommal kezdeményeztük a vízkormányzási lehetőségek újragondolását a jövőre vonatkozóan.

A legelő állatállomány létszámának drasztikus csökkenése miatt a mozaikos szerkezetben elhelyezkedő kisebb gyepterületeinken saját magunk végezzük az élőhelyfenntartási feladatok jelentős részét. 2003-ban is több mint 500 ha területen folyt a bérlők által bejelentett biogazdálkodás. Igazgatóságunk 350 ha gyepterületen folytat biogazdálkodást.

4.3. Élőhely rehabilitáció

Tovább folytattuk a korábban megkezdett vizes élőhely rehabilitációkat, aminek keretében gemenci mellékágak és holtágak, rehabilitációja valósult meg vagy van folyamatban és előkészítés alatt. Előkészítettük a Világbank által támogatott Dunai Tápanyagsökkentési Program 2004-es indítását ahol a teljes AI-Dunai terület vízügyi rehabilitációja kerül megtervezésre és kivitelezésre 2004 és 2008 között mintegy **3,5 millió dollár** összköltséggel KVVM önrész biztosítása mellett. Itt is különös figyelmet fordítunk a különböző érdekek (tulajdonos, területkezelő, hatóságok) megfelelő egyeztetésére és a szakszerű lebonyolításra.

Feltétlenül problémának érezzük, hogy a rehabilitációk szakmai előkészítésére (kutatások, tervezés, környezeti hatásvizsgálat) nincsenek megfelelő források és pályázati helyek.

Kiemelt feladatot jelent az erdészeti élőhelyrehabilitációk folytatása. Itt a saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek legértékesebb részein (Nyugat-Dráva, Babócsai Mérés erdő) a Pro Silva erdőgazdálkodási módszert vezettük be.

Tovább folytattuk a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben megkezdett tátorjános és zergebogláros élőhelyek rehabilitációját. A Szársomlyó Természetvédelmi Területen KAC fejlesztési pályázat (**13 millió Ft.**) segítségével a bálványfa visszaszorításának első üteme kezdődött meg.

4.1 Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelmre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció (+,-)	Részletes természetvédelmi kezelési terv (+,-)	"C" fejezet, jogszabály melléklete (+,-)
1	Csokonyavisontai fás legelő TT	437	+	+	+
2	Dunaszekcsői löszfal TT	7	+	+	+
3	Kisszentmártoni láperdő TT	553	+	+	+
4	Kőszegi-forrás Erdőrezervátum	154	+	+	-
5	Jakab-hegy TT	223	+	+	+
6	Látrány-puszta TT	224	+	+	+
7	Melegmány-völgy TT	720	+	+	+
8	Barcsi borókás (NP része)	3532	+	+	-
9	Szekszárd-Geresdi-dombság TT	8246	+	-	+
10	Vágyom-völgy TT	383	+	-	-
11	Nemzeti Park (dunai, drávai szakasz)	49470	+	-	-
12	Kelet-Mecsek (leendő Mecsek TK része)	9248	+	-	+
13	Kisszékely-dombság TT	2592	+	-	-
14	Mohácsi történelmi emlékhely TT	8	+	-	-
15	Dél-Mezőföld TK	7577	+	+	-
16	Pintér-kert TT	2	+	-	-
17	Tenkes-hegy TT	736	+	-	-
18	Szentegáti-erdő TT	235	-	-	-
19	Szársomlyó TT	224	+	-	-
20	Nyugat-Mecsek (leendő Mecsek TK része)	9800	+	+	+
21	Balatoni nádasok TT	181	+	-	-
22	Pécsi-sík TT	686	-	-	-
23	Zádori fás legelő TT	153	-	-	-
24	Fekete-hegy TT	95	-	-	-
25	Baláta-tó Erdőrezervátum	414	+	+	+
26	Zselic TK	9046	+	-	-

4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1.	Béda-Karapanca	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	131
2.	Béda-Karapanca	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, haszonbérbe adva, juhlegeltetéssel hasznosítva	37
3.	Duna-Dráva Np drávai szakasza	Barcs községhatárában található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	104
4.	Duna-Dráva Np drávai szakasza	Berzence és Somogyudvarhely községhatárban haszonbérleti szerződéssel hasznosított nedves legelő és kaszálórét szarvasmarha legeltetéssel	488
5.	Duna-Dráva Np drávai szakasza	Babócsa, Bolhó községhatárban haszonbérbe kiadott területen bejelentett biogazdálkodás folyik a szántó és gyepterület művelési ágú területeken	434
6.	Dél-Mezőföldi TK	Nagydorog és Bikács községhatárban található homoki gyepterület, saját költségvetési keretből kaszálással hasznosítva	73
7.	Dél-Mezőföldi TK	Nagydorog községhatárban feltört gyepterület lucerna telepítéssel került visszagyepesítésre	10
8.	Duna-Dráva Np drávai szakasza	Gyékényes községhatárban található fokozottan védett gyepterület saját költségvetési keretből történő évi kétszeri kaszálása	8
9.	Duna-Dráva Np dunai szakasza	Tolna és Mözs községhatárban található nedves rét saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	48
10.	Duna-Dráva Np dunai szakasza	Tolna és Mözs községhatárban a feltört gyepterület lucerna telepítéssel került visszagyepesítésre	11

4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	Vén-Duna rehabilitáció	Vizes álfhely rehabilitáció. Holtágat elzáró kőszórás eltávolítása, a holtágból táplálkozó további ágak kotrása, foktisztítás, az árvízkor kilépő vízmennyiség visszatartását szolgáló kisebb zsilipek építése.	700
2	Bédai vizes élőhely rehabilitációk	Foktisztítás, kisebb zsilipek építése, amellyel az elárasztások időtartama növelhető.	30
3	Tátorján élőhelyének rekonstrukciója	Bölcskei-tátorjános és Leányvári-völgy területén a cserjésedő gyeppen cserjeirtás valamint beékelődött kisebb bálványfa folt letermelése.	20
4	Nagydorogi Szenes-legelő gyeprekonstrukció	A védett területbe ékelődő szántó újragyepesítése és gyepkezelés	27
5	Drávaszentesi-rét elárasztás	A gyepterület egy mélyebben fekvő részének újbóli elárasztása, nedves rét és mocsár élőhely kialakítása.	20
6	Óbányai gyeprekonstrukció	Mecseki egykori legelő és kaszálórét cserjésedésének felszámolása	6
7	Decsi Nagy Holt-Duna rehabilitáció	Foktisztítás, a fokot leszűkítő átereszt eltávolítása, ezáltal a teljes rendszer nagyobb mennyiségű vízhez juttatása. Az átereszt kiváltására híd építése.	500
8	Homoki gyep rehabilitáció a Barcsi borókásban	A homoki gyepre ültetett fekete fenyőültetvény eltávolítása.	3
9	Rigóci-tórendszer	A Barcsi-borókásban lévő, a Rigóc-patakra épített tórendszer jó karba hozása, műtárgyak felújítása, mederrendezés.	18
10	Kistápei láprét rekonstrukció	Cserjeirtás, láprét vízintjének szabályozása.	5
11	Németkéri Látó-hegy	Homoki ékőhely és erdőrehabilitáció	5
12	Tengelici láp rekonstrukciós munkái	Láptisztítás, csejeirtás	4
13	Dél-Mezőföldi erdőrehabilitáció	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akácos és erdei fenyves átalakítása)	10
14	Szársomlyó TT rekonstrukciója	Bálványfa visszaszorítása	150
15	DDNP őrtilosi erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akácos és átalakítása)	5

4. 4. Fajvédelem

No.	A faj magyar neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	Rétisas és fekete gólya	Műfészkek kihelyezés több tájegység területén is, a lehullott fészkek mesterséges fészkealappal történő megerősítése.
2	Fehér gólya	Az MME-vel közösen a fészkelő párok felmérése, szükség esetén fészekmagasító vagy mesterséges fészkealap kihelyezése.
3	Erdei béka és barna varangy	A Mecsekben Orfű területén a teletőhelyek és a szaporodóhelyek között vonuló állatok hálós terelése. MME-vel közös program.
4	Szalakóta	Dél-Mezőföld gyepterületein mintegy 100 db, a szalakóta számára megfelelő fészekodú kihelyezés, ezzel a területen valamikor fészkelő faj újbóli megtelepedésének elősegítése.
5	Tátorján	A löszpuszták mára már igen megfogyatkozott növényének védelme érdekében az élőhelyén cserjeirtást végeztünk és az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
6	Zergeboglár	A Kistápai-láprét területén a víz visszatartása és olyan szinten történő szabályozása, hogy az a növény növekedése szempontjából ideális legyen. Az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
7	Űrge	A pogányi repülőtéren lévő populációnak a fejlesztéssel veszélyeztetett részének áttelepítése Dél-Mezőföld TK-be
8	Énekesmadarak	Téli etetés minden tájegységen főként az erdei élőhelyeken kihelyezett etetőkkal.
9	Rétisas	Téli etetés a Gemenci, Béda-Karapancsai és Tolnai tájegység területén.

4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Szarvasmarha	Magyar szürke	241	28
	Összesen:	241	28
Bivaly		0	0
Juh	racka	48	23
	Összesen:	48	23
Ló	hucul	2	
	Összesen:	2	0
Sertés	mangalica	88	88
	Összesen:	88	88
szamár	ismeretlen	1	1
	Összesen:	1	1
kecske	ismeretlen	7	7
	Összesen:	7	7
Egyéb			
	Összesen	387	147

4.6. Halászati vízterek

No.	A halászati víztér megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
	Riha-tó	31
	Taplósi-holt duna	90
Összesen:		121

4.4. Fajvédelem

A központi fajvédelmi programok keretében Igazgatóságunk koordinálása mellett elkészült a tátorján, a bánáti bazsarózsa és a haragos sikló fajvédelmi terve. A programok végrehajtása az elkövetkező évek legfontosabb feladatai közé tartozik. Tovább folytattuk a védett területeken gazdálkodói vagyongazdálkodással érintett erdőkben a védett és fokozottan védett madárfajok (elsősorban rétisas és fekete gólya) fészkelő helyének védelmét. A profitorientált erdőgazdálkodással való egyik legjelentősebb ütközési felület a fészkelő helyek és környezetüknek megóvása. Folyamatosan egyeztetünk az illetékes erdőgazdálkodókkal bevonva a civil szervezetek (MME) képviselőit a védelmi munkába. A Szársomlyó TT területén újabb területeket szabadítottunk fel a becserjésedés alól a haragos sikló állomány élőhelyének megőrzésére. Közös vidra LIFE programot készítettünk elő és adtuk be a Gödöllői Szent István Egyetemmel a Tógazda RT-vel és a Somogy Természetvédelmi Szervezettel együtt a faj dél-dunántúli állományainak védelme érdekében. A belső-somogyi láptavakon fészkelő cigányréce állomány megőrzése érdekében felújítottuk a saját vagyongazdálkodásban lévő tavaink műtárgyait és pályázatot készítettünk további rehabilitációk kivitelezésére.

4.5. Saját állatállomány

Saját állatállományunk létszámát tovább növeltük a Dél-Mezőföldi TK területén, ahol a Tolnai tájegységre jellemző őshonos cikta juh állományt alakítottunk ki. Az ártéri területeken a növekvő állatlétszámunk segítségével újabb területek kezelésére volt lehetőség. Nőtt az tenyésztett magyar szürke marha nőivarú állomány, így fokozatosan cseréltük le az előregedett tehénállomány egy részét. Tovább növeltük a Barcsi Borókás területén lévő racka juh állományunkat és mangalica törzsállományt alakítottunk ki a Dél-Mezőföldön. A fejlesztések nagyobbik részét KAC forrásból kisebbik részét a NAKP pályázatán megnyert támogatási forrásból tudunk elvégezni.

4.6. Vadászterületek

Az igazgatóság saját kezelésében lévő vadászterület nincs.

4.7. Halászati vízterek

Halászati vízterületeinken fokozott ellenőrzéseket folytattunk és kezdeményeztük a táj jellegét romboló építmények (stégek, bódék) eltávolítását és illegális hulladéklerakók felszámolását.

A saját vagyongazdálkodású Taplói Holt-Duna extenzív halászati hasznosítását tovább folytattuk szelektív halászati módszerekkel. A Riha-tó különleges rendeltetésű halászati víz, részben madárrezervátum, részben génmegőrző (compó, sárkárász) cellal. Itt a természetvédelmi kezelés részeként szelektív halászat történik a nemkívánatos halfajok egyedszámának csökkentésére és kihelyezés a kedvezményezett fajok számának gyarapítására. Élőhelyrehabilitáció keretében megtörtént a befolyó árkok és a zsilipek felújítása és újabb vizes élőhelyek kialakítása is. Előkészítettük a Gyótai-halastavak rehabilitációját, amelyre KAC fejlesztési pályázatból közel 15 millió Ft-ot tudunk fordítani 2004 évben.

5. Jogi tevékenység

5.1. Hatósági eljárások

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon 2003 harmadik negyedévben két közszolgálati jogviszonyban álló köztisztviselő, a Hatósági és Jogi Osztály vezetője és az Igazgatóság jogtanácsosa látta el a hatósági ügyek intézését ill. a szakhatósági hatáskörök gyakorlása feletti felügyeletet. A költségvetési szerveket érintő pénzügyi megszorító intézkedések következtében 2003 évben két megbízási szerződés alapján foglalkoztatott jogász szerződésének a felbontására került sor, holott a hatósági, szabálysértési hatáskörök gyakorlása, továbbá a védett területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. tv. végrehajtásából adódó feladatok és további jogi-igazgatási feladatok ellátása igényelné további két fő foglalkoztatását.

A Hatósági és jogi osztály vezetője kizárólagos kiadmányozási jogkörébe tartozik a szabálysértési és büntető eljárások, valamint a természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárások során keletkezett ügyiratok kiadmányozása. Átruházott jogkörben a jogtanácsos távollétében kiadmányozza a hatósági határozatok és szakhatósági állásfoglalások kialakítása során keletkező ügyiratokat. A jogtanácsos kizárólagos kiadmányozási jogkörébe tartozik a hatósági határozatok és szakhatósági állásfoglalások kialakítása során keletkező ügyiratok kiadmányozása. Átruházott jogkörben – a Hatósági és jogi osztály vezetője távollétében – kiadmányozza a szabálysértési és büntető eljárások, valamint a természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárások során keletkezett ügyiratokat.

Az egyes hatósági eljárások és azok problémái:

Az Igazgatóság a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 38- 39 §§ értelmében hatóságként jár el ill. szakhatóságként közreműködik a védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő más hatósági eljárásokban. A természetvédelmi hatósági hatásköre ugyanakkor 166/1999. (XI. 19.) Kormányrendelet hatálybalépésével kibővült a külterületeket, továbbá belterületek esetén védett természeti területeket, természeti területeket, egyedi tájértékeket érintő tájvédelmi szakkérdésekre is.

Birtokügyek és a tájvédelem problémái:

Tájvédelmi szakhatóságként járunk el külterületek esetében – beleértve az un. zárt kerteket is a termőföld más célú hasznosítására irányuló eljárásokban, a Kormányrendeletben meghatározott estekben. Belterületek esetében a védett területek mellett ezen hatáskörünk érvényesülne az egyedi tájértékek és természeti területek esetében is. A hatósági eljárások során azonban problémát jelent ezek hiánya. A hatósági jogköröket illetően bizonyos átfedések vannak az építésügyi igazgatás területével, a kiadott szakhatósági állásfoglalások tartalmát meg kell ismételni pl. a telekalakítási ügyekben is. Ez indokolná elsősorban az eljárások egyszerűsítését, másodlagosan pedig a hatáskörök áttelepítését. Így a környezetvédelmi igazgatást érintő átszervezés során a kormányrendelet mellékletében szereplő hatósági eljárások közül – elsősorban az építési igazgatást érintően javasoltuk a tájvédelmi hatáskörünk áttelepítését a környezetvédelmi felügyelőségekhez.

Élővilágvédelmi ügyek problémái:

Az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős fajok jogállásának a védett állatok jogállásához hasonlóvá történő tételével megszorodtak Igazgatóságunkon a riasztással és gyérítéssel kapcsolatos engedélyezési ügyek. A KvVM Természetvédelmi Hivatal vezetésével részt veszünk a gyérítés-riasztás engedélyezésének lehetőségéről, módjáról, feltételeiről kidolgozandó javaslat megfogalmazásában, amelyet az egységes jogalkalmazás érdekében alkalmaznánk.

A jogalkalmazás során problémát jelent a fokozottan védett növény- és állatfajok élőhelye körüli korlátozás elrendelésének a lehetősége, tekintettel arra, hogy az e tárgyban született 25/2001. (VI.29.) Alkotmánybírósági határozat értelmében miniszteri rendelet hiányában a használati, gazdálkodási korlátozások bevezetése hatáskör túllépésnek minősül.

Hatósági ellenőrzés a védett területeken, ill. védett természeti értékeket illetően:

Igazgatóságunk közös ellenőrzéseket végez a Vízügyi Igazgatósággal, a Határőrséggel, a Vám- és Pénzügyőrséggel és a Rendőrséggel, a védett területeken folytatott illegális tevékenységek (szabálysértések, bűncselekmények) visszaszorítása, felszámolása, és megelőzése érdekében.

5.2. Bírságok

Természetvédelmi bírságok

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság által 2003-ben természetvédelmi bírság kiszabására 13 esetben került sor összesen 5.230.000,-Ft értékben.

A természet védelméről szóló törvény hatályba lépése óta kiszabott és jogerőre emelkedett határozatok közül egy esetben nem került sor a bírság befizetésére ill. annak behajtására, figyelemmel arra, hogy az elkövető külföldi (szlovén) állampolgár. Erre megoldást az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény IV/A fejezetének módosítása jelenthet, amely lehetővé teszi az Európai Közösségek adóügyi együttműködése keretében a pénztartozások behajtását.

Igazgatóságunk is javasolta a központi bírságleltár kialakítását és vezetését, melynek szükségességére és tartalmi elemeire javaslatot tettünk a Környezet- és Természetvédelmi Hatósági Szakmai Kollégium keretén belül.

Szabálysértési ügyek

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 80.§ (6) bekezdése értelmében, ha a külföldi az előreláthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság, illetőleg az eljárási költség fedezetéhez szükséges összeget nem helyezi letétbe, a szabálysértési hatóság az összeg erejéig az eljárás alá vont személy vagyontárgyait - a nélkülözhetetlen vagyontárgyak kivételével - lefoglalhatja.

A kiszabott pénzbírságok végrehajtása során felmerülő probléma, hogy a belföldi elkövetővel szemben a fenti rendelkezés nem alkalmazható, így azt arra is ki kellene terjeszteni.

További gondot okoz az elkövető nem fizetése esetén az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény 94/I. § (2) bekezdése. Ennek értelmében, ha a pénzbírság adók módjára történő behajtása érdekében megkeressük az illetékes önkormányzatot, az önkormányzat az igazgatóságot - mint behajtást kérőt - kötelezheti a költségminimum megelőlegezésére. Megjegyezzük, hogy ezen a probléma a természetvédelmi bírságok esetében is jelentkezik.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, mint szabálysértési hatóság, állami feladatot lát el; a természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt kirótt pénzbírság nem az igazgatósághoz folyik be, az esetek döntő többségében előre láthatóan eredménytelen végrehajtási költségek minimumának megelőlegezését nem tartjuk elfogadhatónak.

Különösen méltánytalan ez a természetvédelmi szabálysértés miatt kirótt helyszíni bírság esetén, hiszen a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény 21.§ (4) bekezdése értelmében a szabálysértés miatt eljáró más szervek által jogerősen kiszabott helyszíni bírságoknak a települési önkormányzat jegyzője általi behajtásából származó bevétel 100%-a az önkormányzatot illeti meg. A fentiek elkerülése érdekében az igazgatóságot költségmentesség kell, hogy megillessen ezen eljárásokban.

5.3. Büntető ügyek

A büntető ügyek körében a nagyobb jelentőségű ill. nagyobb közfelháborodást kiváltó ügyek közül a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén belül az alábbi esetekben került sor jogerős határozathozatalra 2003 évben:

1. Pécs Mecseki Kultúrparkban 1997 évben elkövetett természetkárosítás ügyében az elkövető büntetőjogi felelősségre vonására került sor, egy példány barnamedve engedély nélküli elejtésért. A kártérítési eljárás folyamatban van, ugyanakkor a természetvédelmi bírság – a bűncselekmény és az elkövető kilétének felderítése és a bizonyítási eljárás elhúzódása miatt – időközben elévült.
2. A Pécs Tettye-Havihegyi természetkárosítás ügyében szintén sor került az elkövető felelősségre vonására, a polgári per az okozott kár megtérítése iránt jelenleg folyik a Pécsi Városi Bíróságon.
3. Bírósági szakba ért a 2001. november 05. napján, az udvari határátkelőnél talált védett és fokozottan védett madarak ügyében, természetkárosítás és lopás büntetnének alapos gyanúja miatt indított büntetőeljárás. Az ügyben a Mohácsi Városi Bíróság az illetékes, azonban a tárgyalást helyileg – a büntetőeljárásban résztvevők nagy számára tekintettel – a Baranya Megyei Bíróságon tartják.

5.4. Polgári perek

A polgári perek egy része közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult. Ebből kettő az Igazgatóság által természetvédelmi bírságot kiszabó határozat ellen, egy az Igazgatóság által a védett természeti értékeket súlyosan veszélyeztető tevékenységet megtiltó határozat ellen, egy pedig az Igazgatóságra kirótt földhasználati bírság ügyében.

Egy ízben fizetési meghagyás kibocsátását kértük a területileg illetékes városi bíróságtól az Igazgatóság adósaival szemben. Ezen bírósági eljárások ill. jogorvoslati eljárások folyamatban vannak.

Igazgatóságunkkal szemben korlátozási kártalanítás megfizetése, valamint tulajdonjogi igény érvényesítése iránti 1-1 perre került sor, azonban a felek egyezsége ill. a kereset módosítása folytán a perek megszűntek.

Mindkét utóbbi esetben a peres eljárás jogalapja a védett területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvényből és a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvényből, valamint azok jelenlegi gyakorlati alkalmazási problémáiból merülnek fel:

Az 1992. évi II. tv-ből (un. szövetkezeti átmeneti tv.), valamint az 1991. évi XXV. tv-ből adódóan a földalapokba nem került földterületekre kisajátítási kötelezettség vonatkozik a védett területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. tv. alapján.

Ugyanakkor a földkiadó és földrendező bizottságokról szóló 1993. évi II. tv.12/C § szerint ezen területeken a szövetkezet földhasználati joga megszűnik és a tulajdoni lapra a nemzeti park igazgatóságokat kell bejegyezni, mint a tulajdonosi jogok gyakorlóját. Ugyanakkor a jogszabály (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a földrésztetek hasznosítása során befolyt ellenértéket az igazgatóság a jogosultak között, igényjogosultságuk arányában osztja fel. A kisajátítási kártalanítás összegének kifizetéséig pedig az igazgatóság a tulajdonosi jogok gyakorlása fejében évenként előre a korlátozással arányban álló kártalanítást fizet az arra jogosultaknak. Ezen jogszabályi rendelkezésen alapulva, mint korlátozási kártalanítási igény, precedens értékű bírósági döntés születhet, amely valamennyi nemzeti park igazgatóságra kihatással lehet.

Az Igazgatóság a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 78 § (1) bek-ben biztosított jogkörében megtiltotta a védett természeti értéket súlyosan veszélyeztető tevékenységet és a természeti érték közvetlen ill. súlyos veszélyeztetésére tekintettel a határozatot a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilvánította. A határozattal szemben a gazdálkodó jogorvoslattal élt. A Baranya Megyei Bíróság ítéletében kimondta, hogy ezen hatáskörét az Igazgatóság jogerősen engedéllyel folytatott tevékenység esetén nem gyakorolhatja. Igazgatóságunk álláspontja szerint ezen hatáskör egy korábban engedélyezett tevékenység esetében is gyakorolható, amennyiben az engedélyezéskor nem ismert körülményekből adódóan a tevékenység sértheti ill. veszélyeztetheti a védett természeti értékeket. Ezen alapulva felettes szervünk útján az ítélet felülvizsgálatát kezdeményeztük a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságánál. Az utólagos gazdálkodási korlátozások elrendelését lehetővé tevő jogszabály megalkotása – ezen probléma megoldását is elősegítendő – elengedhetetlenül szükséges lenne.

5.1 Hatósági eljárások

	Ügyek száma	Másodfokon			Közigazgatási per		
					<i>helyben hagyva</i>	<i>új eljárás</i>	<i>megváltoztatva</i>
Hatósági	479	3				2	1
Szakhatósági	3068						
Egyéb (hatósági bizonyítvány, stb.)	4114						
Összesen	7661	3	0	0	0	2	1

5.2. Bírságok

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	13	5.230 e. Ft
Szabálysértési eljárás	46	635 eFt.
Helyszíni bírság	32	150 rFt.

5.3. Büntető ügyek

Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
1	folyamatban	
2	folyamatban	

5.4. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	7 db	1nyert, 2 egyezség	1	3

6. Őrszolgálat

Igazgatóságunk területe tíz tájegységből áll, melyek átlagosan 2-4 örkerületből állnak. Ezek a következők: Gemenc Tájegység /4 örkerület/, Béda-Karapanca Tájegység /3 örkerület/, Kelet-Dráva Tájegység /2 örkerület/, Közép-Dráva Tájegység /2 örkerület/, Nyugat-Dráva Tájegység /2 örkerület/, Mecsek Tájegység /6 örkerület/, Dél-Mezőföld Tájegység /4 örkerület/, Észak-Somogy Tájegység /2 örkerület/, Zselici Tájegység /2 örkerület/, Szekszárd-Geresd Tájegység /2 örkerület/. A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 29 fő. Felépítése a Szolgálati Szabályzatban előírt hierarchiát követi: 1 fő őrszolgálat-vezető, 1 fő őrszolgálat-vezető helyettes, 8 fő tájegységvezető, 19 fő örkerület-vezető.

Az Igazgatóságunk területén 54 polgári természetőr működik közvetlenül a tájegységvezetők irányítása alatt. A polgári természetőrök elsősorban a természetvédelmi örök mellett járőrözési, ellenőrzési feladatokat látnak el, valamint a kezelési feladatokban vesznek részt /kaszálás, karbantartási munkák, stb./.

A polgári természetőri szolgálat Gemenc, Béda-Karapanca, és Dél-Mezőföld és a Mecsek Tájegység területén működik a legnagyobb létszámban.

A Dél-Dunántúl geológiailag, geomorfológiailag, botanikailag, zoológiailag, valamint kultúrtörténeti szempontból rendkívül heterogén. Ezért a problémák tájegységenként különböznek:

-Gemenc és Béda-Karapanca Tájegységek: hasonló adottságokkal rendelkező tájegységek /ártéri erdő/. Rendszeresen előforduló problémaként jelentkezik az orvhalászat-orvhorgászat, falopások, valamint az erdészeti kezelővel való folyamatos nézetkülönbségek és az ebből adódó következmények.

-Dél-Mezőföldi Tájegység: A terület jellegéből adódó /löss-és homokpusztagyepek, homoki erdők/ problémák: gyepfeltörések, illegális legeltetés, védett növények gyűjtése, ürgeöntés,

-Észak-Somogy Tájegység: területileg a legnagyobb kiterjedésű, és a legváltozatosabb /Boronka, Külső- és Belső-Somogy, Balaton déli part/. Itt elsősorban a tájvédelmi feladatok folyamatos ellenőrzése, a balatoni nádasok megsemmisítése, partfeltöltések jelentenek gondot. A terület jelentős része 2004 január 1-től a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságához tartozik.

-Nyugat-Dráva Tájegység: A Nemzeti Park botanikailag legértékesebb területe. Itt az illegális fakitermelések, kavicsbányák és védett növények gyűjtése jelenti a legnagyobb gondot

-Közép-Dráva Tájegység: 2003-ban a gyújtogatások és az aszály jelentették a legnagyobb kárt a területen.

-Kelet-Dráva Tájegység: Itt található a fokozottan védett Szársomlyó TT, ami a magyar kikerics egyetlen élőhelye. Csak szakvezetővel és engedéllyel látogatható. Problémát jelentenek a gyújtogatások, és az engedély nélküli siklóernyőzés.

-Mecsek Tájegység: hegyvidéki terület. Gondot a siklóernyőzés és a turizmus által okozott terhelés jelent.

29 természetvédelmi őrből 15 fő rendelkezik szolgálati gépkocsival, ebből 1 Land Rover, 14 db Lada Niva. További 6 természetvédelmi őrneket tudunk biztosítani szolgálati motorkerékpárral /3 db 50 cm³-es, és 3 db 125 cm³-es/. Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik km-kerettel, ez területnagyságtól függően 800-1800 km között változik.

Az őrszolgálat tagjai közül 14 fő saját gépkocsit kénytelen használni szolgálati célra, amelyek a nehéz terepviszonyok miatt állandóan javításra szorulnak, és a drága alkatrészek, valamint a folyamatosan emelkedő üzemanyagárakat nem követő APEH üzemanyagnormák jelentős terheket rónak a gépjármű tulajdonosára.

Őrszolgálat

	Középfokú végzettségű	Felsőfokú végzettségű	Összesen
Létszám	14	15	29

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	49896	3000	60000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3103	3000	9500

Helyszíni bírságok száma	32
Az igazgatóságra tett feljelentések száma	27

7. Költségvetés és vagyon

7.1. Kiadások

Az Igazgatóság összes kiadása 2003. dec. 31.-én 963.123 e Ft. Ez a 2002. évi összes kiadáshoz képest 23,4%-kal magasabb. A működési kiadások a 2002. évihez képest 12,7%-kal növekedtek, a felhalmozási kiadások pedig 48,3% -kal növekedett. A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és a járulékoknál tapasztalható növekedés a köztisztviselői illetményemeléssel függ össze. A dologi kiadások 12,5%-os emelkedése, pedig a fenntartási, üzemeltetési költségek növekedéséből adódik. A felhalmozási kiadásokon belül, a felújításokra az előző év majd háromszorosát tudtuk fordítani, intézményi beruházási kiadások pedig 39.9%-kal emelkedtek. Az egyéb központi beruházások kiadásai pedig 2,5-szeresére emelkedett a 2002. évhez képest.

7.2. Bevételek

Az Igazgatóság összes bevétele 2003.december 31.-én 1.001.055 e Ft. Ez a 2002. évihez képest 16,1%-kal több. A bevételeken belül a növekedést a 2002. évihez képest a felhalmozási bevételek 55,7%-os emelkedése okozta, amit a működési bevételek 16,6%-os csökkenése módosított. A működési költségvetés támogatásnövekedése 32%-os volt ami a személyi juttatások, és járulékok illetve a dologi kiadások emelkedése miatt van. A felhalmozási kiadások támogatása pedig 32,6%-kal emelkedett.

7.3 Vagyon

Ez a tábla az összes immateriális javak és az összes tárgyi eszközök értékváltozásait tartalmazza. A 2002. évhez képest a vagyon nettó értékben 17,7 %-kal emelkedett. Az immateriális és tárgyi eszközök közül a gépek, berendezések és felszerelések, járművek aránya növekedett nagyobb mértékben.

7.4 Épületek

A táblában szereplő épülettípusok közül az egyéb állattartó építmények körében volt növekedés (3 db) a tárgyévben.

7.5 Eszközök

Az eszköz táblában a kért eszköztípusokon belül a legnagyobb arányú növekedés a kézitávcsovek (+17 db), a számítógépek(+17 db), a mobiltelefonok (+17 db), valamint a mezőgazdasági munkagépek esetében volt. A számadatok mutatják, hogy mind a területi őrszolgálat, mind az Igazgatóság egyéb állományának eszközellátottsága javult.

7.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	228 804
	<i>Járadék</i>	73 635
	<i>Dologi</i>	312 873
	<i>Egyéb</i>	550
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	304 892
	<i>Felújítás</i>	10 073
	<i>Egyéb felhalmozási kiadás</i>	
	<i>Egyéb központi beruházás</i>	32 296
Kölcsönök nyújtása		
Kiadások összesen		963 123

7.2. Bevételek

		Teljesítés (Ft)
Bevételek	Működési	230139
	Felhalmozási	214997
	Kölcsönök visszatérülése	
Bevétel összesen:		445136
Költségvetési támogatás	Működési	387117
	Felhalmozási	91757
Támogatás összesen:		478874
Összes bevétel		924010
Pénzorgalom nélküli bevételek		77045
Összes bevétel		1001055

7.3. Vagyon

		Bruttó érték	Értékcsökkenés	Nettó érték
Vagyoni értékű jogok		139 600	12 515	127 085
Szellemi termékek		53 800 446	23 655 361	30 145 085
Ingtalanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>földterület</i>	1 207 585 861		1 207 585 861
	<i>telek</i>	53 639 400		53 639 400
	<i>épület</i>	309 217 254	26 436 126	282 781 128
	<i>építmény</i>	251 263 490	26 898 153	224 365 337
	<i>erdő</i>	18 288 318		18 288 318
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>ügyviteli</i>	46 247 231	31 219 931	15 027 300
	<i>egyéb</i>	96 972 512	26 655 422	70 317 090
	<i>képzőművészeti alkotások</i>			
Járművek		116 916 698	52 994 915	63 921 783
Tenyészállatok		18 538 228	3 941 968	14 596 260
Beruházások, felújítások		932 650		932 650
Összesen		2173541688	191814391	1981727297

7.4. Épületek

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	5	
Szolgálati lakás	1	
Állattartó épület	2	
Egyéb állattartó építmény	7	3
Tanya	1	

7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	49	7
Terepjáró	22	
Motorkerékpár	7	
Kerékpár	3	
Vízijármű	30	1
Videokamera	2	
Digitális fényképezőgép	6	4
Hagyományos fényképezőgép	45	
Spektív	2	
Kézitávcső	56	17
Számítógép	73	17
Mobiltelefon	85	17

8. Bemutatás, oktatás, PR

8.1. Turisztikai infrastruktúra

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a védett területeken törekszik szabadon látogatható területek kijelölésére, látogatóközpontok és bemutató övezetek létesítésére, valamint szakvezetés biztosítására előzetes jelentkezés alapján.

Tettye Oktatási Központ: 2 db 30 fős oktatóteremmel rendelkezik, melyből egyik technikai eszközökkel jól, a másik közepesen felszerelt. A bútorok egy része felújítást igényel. Az oktatók száma 3, közülük 2 fő szerződéssel foglalkoztatott. Szükséges a fokozott igények miatt technikai fejlesztés (projektor, számítógép-notebook, egyszerűbb laborfelszerelés, terepi munkát segítő eszközök). 2003-ban 6076 fő vett részt a Tettye Oktatási Központban oktatáson.

Drávatamási Természetismereti Központ: Rendelkezésre áll 1 db fedett, szabadtéri oktatásra, étkezésre alkalmas hely. Zárt, fedett oktatóterem nincs, szállás 8 fő részére biztosítható zárt helyiségben, ezen kívül van lehetőség sátorozásra. A felszerelés fejlesztése folyamatban (terepi munkát segítő eszközök).

Bajai Oktatóterem: az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultása biztosít oktatótermet és a középiskolások oktatásához szükséges technikai eszközöket.

Óbányai Erdei Iskola: rendelkezésre áll fedett, oktatásra és étkezésre alkalmas szabadtéri hely, valamint az épületben kutatási, oktatási célra használható szobák néhány fő részére. Az épület felújított, de még hiányoznak a felszerelések és a berendezés, melyeket a programtervnek megfelelően folyamatosan beszerzünk. A főzésre is alkalmas konyha jelenleg felszerelés nélküli. Oktatókat a Tettye Oktatási Központ biztosít. A ház felügyeletét gondnok látja el.

Gemenci Bemutatóközpont: 2003 augusztusában 4 éves előkészítő munka után megnyílt a Gemenci Bemutatóközpont a szekszárdi Bányafokon. A bemutatóközpontban az "Élet az Ártéren" címmel természettudományi és néprajzi kiállítás került kialakításra.

8.2. Kiadványok

Tovább folytattuk a védett természeti területeket bemutató kiadványaink elkészítését ennek keretében a Fehérvizi-láp TT, a Baláta-tó TT és a Boronka-melléki TK-t bemutató kiadványunk készült el, újabb kiadással jelentkeztünk a Szársomlyó TT és a Pintér-kert TT esetében. Ezen felül több ökoturisztikai leporelló és térkép készült el és folyamatban van egy horvát-magyar védett területeket bemutató négy nyelvű térkép elkészítése is.

8.3. Látogatottság

A bemutatóhelyeink adatai 2003-ban: Mohácsi Történelmi Emlékhely 15 ezer, az Abaligeti barlang 60 ezer fő. A vizitúrizmusban résztvevők száma: 1.200 fő

8.4. PR

A DDNPI tevékenységéről, mind az elektronikus, mind az írott médiában rendszeresen tudósítanak. 2003-ban az Igazgatóság tevékenységéről beszámoló negyedéves újságot indítottunk "Zöld Hírfutár" néven, amit a lehető legszélesebb körben igyekszünk terjeszteni. A szakmai munka eredményeinek ismertetésére "Paeonia" néven időszaki kiadványt indítottunk utjára. 2003-ban lakossági szavazatok alapján elnyertük a Somogy Kulturális és Természeti Örökség Díjat.

8.1. Turisztikai infrastruktúra

	Száma	Férőhely/befogadó -képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/oktató központ	4	60+70+40+20 fő, összesen 190 fő	<u>Tettye Oktatási Központ</u> : 2 db 30 fős oktatóterem, melyből egyik technikai eszközökkel jól, a másik közepesen felszerelt. A bútorok egy része felújítást igényel. Az oktatók száma 2, közülük 1 fő szerződéssel foglalkoztatott. Szükséges a fokozott igények miatt technikai fejlesztés (egyszerűbb laborfelszerelés, terepi munkát segítő eszközök). <u>Drávatamási Természetismereti Központ</u> : A felügyeletet részmunkaidős gondnok végzi. Az épületen kívül rendelkezésre áll 1 db fedett, szabadterei oktatásra, étkezésre alkalmas hely. Zárt, fedett oktatóterem nincs, szállás 8 fő részére biztosítható, ezen kívül van lehetőség sátorozásra. A felszerelés jó, de fejlesztést igényel (terepi munkát segítő eszközök). <u>Bajai Oktatóterem</u> : az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultása biztosít oktatótermet és a középiskolások oktatásához szükséges technikai eszközöket. <u>Óbányai kezelőház</u> : rendelkezésre áll fedett, oktatásra és étkezésre alkalmas szabadterei hely, valamint az épületben kutatási, oktatási célra használható szobák néhány fő részér
Kiállítás	3	változó	<u>Abaliget barlang</u> : 2001 márciusra teljes rekonstrukción esett át. Állapota jelenleg jó. <u>Mohács -Sátorhely Történelmi Emlékhely</u> : a sírkert rekonstrukciója részben megtörtént, a fogadóépület és a tájékoztató táblák modernizálása, felújítása szükséges. <u>"Élet az ártéren"</u> kiállítás: 2003. szeptemberben került átadásra a DDNP gemenci bemutatóhelye Szekszárdnál.
Tanösvény	22	változó	A régebben készült, valamint a megrongált tanösvényeket a DDNPI lehetőségeihez mérten folyamatosan újítja fel. A tanösvényeken kívül még 4 db megfigyelőtorony segíti az ismeretszerzést.
Szálláshely	0	0	Kereskedelmi szálláshellyel nem rendelkezünk.

8. 2. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Készlet (pld.)
	A Baláta-tó	2003	1799
	A Balatoni Nagyberek és a Fehérvízi-láp	2003	146
	A boronka-melléki TK	2003	658
	A Dél-Mezőföld TK természeti értékei	2000	443
	A Dráva	2001	630
	A Pintér-kert	1997	514
	A Szársomlyó	2003	434
	A Zselic	2000	344
	Abaligeti barlang	2002	900
	Abaligeti barlang TKM	2000	1
	Abaligeti tanösvény	1999	1253
	Abaligettől a Nagymezőig	2000	471
	Béda-Karapanca térkép	2001	931
	Béda-Karapanca természeti értékei	2000	233
	DDNP monográfia	2002	581
	Dél-dunántúl karsztvidékei és barlangjai	1999	150
	Dráva térkép	2001	0
	Duna-Dráva Nemzeti Park térkép	2002	4048
	Élet az ártéren szóróanyag	2003	nem nyilvántartott
	Erdei iskola programajánlat a Kelet-Mecsekben szóróanyag	2003	nem nyilvántartott
	Gemenc	2000	884
	Gemenc térkép	2001	1516
	Homokpusztáktól a láptavakig	1999	1
	Képeslapok több változatban	változó	14919
	Mohácsi Történelmi Emlékhely és környéke térkép	2001	1906
	Mohács-Sátorhely TKM	1997, 2000	0
	Ökotúrák a Dél-Dunántúlon	2003	nem nyilvántartott
	Őrtilostól Szentborbásig	1998	27
	Pintér-kert	2003	800
	Szársomlyó tanösvény	2002	14933
	Szentborbástól a Kormorános erdőig	2000	367
	Tanösvények a Mecseken szóróanyag	2000	nem nyilvántartott
	Tettye Oktatási Központ szóróanyag	2001	nem nyilvántartott
	Tettye tanösvény	1998	200
	Villányi Templomhegy TT szóróanyag	2002	nem nyilvántartott
	VITRIARIA Óbánya, Kisújbánya, Pusztabánya szóróanyag	2001	nem nyilvántartott
	Zselici erdőrengeteg	1991	173

8. 3. Látogatottság

	Látogatók száma
Saját oktatási központ	6697
Szakvezetési túra	4500
Látogató Központ	nincs
Múzeum/kiállítás összesen	95000
Nyílt/jeles nap, rendezvény	6500
Más szolgáltatók szervezésében (becsült adat)	nincs

8.4. PR

Forrás: Ferling Press		Megjelenés/részvétel száma	
		<i>Irott</i>	<i>Elektronikus</i>
Kiállítás, vásár		3	
Média	<i>helyi</i>	2	
	<i>regionális</i>	136	25
	<i>országos</i>	22	27
Egyéb			

Honlap címe	ddnp.hu
-------------	---------

9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

Számos program (PAN Park Hálózat, európai hód visszatelepítése, erdőkezelés, gyepkezelés, vizes élőhelyek rehabilitációja, kezelési tervek, ökoturizmus) a Világ Természetvédelmi Alap Magyarországi Képviselével (WWF) közösen valósul meg. Jelentős segítséget nyújt a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei Csoportja átvállalva a fajvédelmi, élőhelymegőrzési és oktatási programok egy részét. Hasonlóan sok segítséget nyújt a Somogy Természetvédelmi Szervezet az élőhelyek kezelésében és fenntartásában és az Ormánság Alapítvány tevékenysége is segíti az elmaradott Dráva menti térség felzárkóztatását. Tolna megye térségében szorosan együttműködünk a Tolna megyei Természetvédelmi Alapítvánnyal a kezelési tervek készítésében.

További együttműködő partnereink:

Baranya Megyei Természetbarát Szövetség

Somogy Természeti Értékeiért Közalapítvány

Berek Természetvédelmi Közalapítvány

Babócsáért Egyesület

MME Dombóvári helyi csoportja

MME Tolna megyei helyi csoportja

Pro Silva Egyesület

Dráva Szövetség

10. Külföldi együttműködés

Közös élőhelymegőrzési és ökoturisztikai program keretében tovább folytattuk együttműködésünket a Kopácsi Rét Természeti Park szakembereivel. A program a Holland Kormányzat Pin-Matra programjából az ECNC koordinálásával kerül finanszírozásra, melynek keretében vizes élőhely (Riha-holtág) rehabilitációja, egy közös ökoturisztikai térkép készítése, digitális adatbázis építés és madárvédelmi feladatok valósultak meg. A program áthúzódik 2004-re is.

Előkészítettünk egy közös horvát-magyar természetvédelmi kiállítás megrendezését.

A Donau-Auen Nemzeti Park turisztikai tevékenységének megismerése céljából látogatást tettünk területeiken, illetve a GEF program előkészítő tréningjén is részt vettünk Ausztriában.

10. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Park Priode Kopacki Rit	Horvátország	Közös természetvédelmi adatbázis, térkép létrehozása.
European Centre for Nature Conservation -	Hollandia	A "Park Priode Kopacki Rit" természetvédelmi szervezettel végrehajtott közös projekt
Ministry of Agriculture, Nature Management and Fisheries	Hollandia	A "Park Priode Kopacki Rit" természetvédelmi szervezettel végrehajtott közös projekt
Global Environmental Facility (World Bank)	Washington	Duna-medence tápanyagcsökkentési projekt
Nationalpark Donau-Auen	Orth an der Donau	Együttműködés az idegenforgalom, oktatás és az őrszolgálati tevékenység területén.
PAN Parks Foundation	Győr, Magyarország.	Részvétel az európai, nemzeti parkokat tömörítő PAN Parks hálózat munkájában

11. Ellenőrzések

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1	KvVM	Ellenőrzési Főosztály	KAC Fejlesztési kezelésű előirányzatból történő természetvédelmi célú beruházások <u>témavizsgálata</u>	Folyamatban!
2	191/1996 (XII.17) Korm. Rendelet alapján	Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal	<u>Célvizsgálat a Köztisztviselői Törvény hatályosulásáról</u> (2001. július 01-2002. június 30.)	A vizsgálat az Igazgatóságon – a tárgyidőszakban – a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. hatályosságát, a személyzeti és munkaügyi feladatok ellátását jó színvonalúnak értékeli.
3	PM	Ellenőrzési Főosztály	Az államháztartás belső pénzügyi ellenőrzési rendszer fejlesztési stratégiájának kialakítása érdekében információk, illetve dokumentációk küldése a belső ellenőrzési rendszer 2002 és 2003 évi működéséről	Az összefoglalóban általánosan megállapítható, hogy a KvVM intézményei többnyire törekedtek a 15/1999(II.5) Korm. Rendelet előírásainak megfelelő anyagok összeállítására. A feldolgozások során szerzett általános tapasztalatok azt mutatják, hogy a külső szakemberek, akik majd háromnegyede könyvvizsgáló, az intézmény működését csak gazdasági szempontból vizsgálták. A belső ellenőrzés feladatai viszont ennél szélesebb körűek, amelyet a Kormányrendelet 6.§-a megfogalmaz.
4	APEH	APEH Baranya Megyei Igazgatósága Kiemelt Adózók Ellenőrzési Osztálya	Adatok gyűjtését célzó ellenőrzés: Be és kimenő számlák Áfa analitika Célvizsgálat	Az APEH célvizsgálat jegyzőkönyve alapján a megtekintett 1999., 2000., 2001., 2002. évben kibocsátott számlákat és a hozzá kapcsolódó szerződéseket rendben találta, így megállapításai adóhatósági intézkedést nem igényelnek.
5	APEH	APEH Baranya Megyei Igazgatósága Kiemelt Adózók Ellenőrzési Osztálya	Bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ÁFA ellenőrzés (1999., 200., 2001.)	Folyamatban

12. Fontosabb célkitűzések a következő évre

GEF vizes élőhely rehabilitációs program előkészítése

A Világbank által támogatott Duna Tápanyagsökkentő Program részeként a teljes Gemenci és Béda-Karapancsai vizes élőhelyek rehabilitációjának előkészítése történik 2003-ban. Ennek keretében el kell készíttetni a megvalósíthatósági tanulmányt, a pénzügyi-gazdaságossági elemzést, a környezeti hatásvizsgálati dokumentációt és a kiviteli terveket is ebben az évben. Finanszírozása a Világbank és a KAC fejlesztési keretéből történik 60-40%-os arányban.

Drávaszentesi területi oktatóközpont megvalósítása

A program során az érvényes építési tervvel rendelkező oktatóközpont megvalósulásának és kivitelezésének első üteme kezdődhetett el 2003 második felében a közbeszerzési eljárás lebonyolítása után. A program a KAC fejlesztési keretből valósul meg és áthúzódik 2004 évre is

Horvát-Magyar közös természetvédelmi program II. ütemének megvalósítása

A program a Holland Kormányzat Pin-Matra programjából kerül finanszírozásra, melynek keretében vizes élőhely (Riha-holtág) rehabilitációja, egy közös ökoturisztikai térkép készítése, digitális adatbázis építés és madárvédelmi feladatok valósulnak meg.

Vén-Duna vizes élőhely rehabilitációs program II: ütemének megvalósítása

A tárgyalt rendszer egy *mellékágnak* (Vén-Duna), a hozzá tartozó *holtágnak* (Cserta-Duna), két *foknak* (Sárkány-fok és Címer-fok) és egy *belső tónak*, (Nyéki-Holt-Duna), mint különböző típusú vizes élőhelyeknek a rendszere. A második ütem során teljesen befejeződik a kivitelezés és felállításra kerül egy hidroökológiai és biológiai monitoring rendszer. A program a KAC fejlesztési keretéből valósul meg.

Gemenci fokrendszerek és vizes élőhelyek felmérése, élőhely rehabilitációk előkészítése

A program során felmérésre kerülnek a belső-gemenci vizes élőhely rendszerek és konkrét rehabilitációs javaslatok készítése történik kiviteli tervekkel. A program a KAC fejlesztési keretéből valósul meg és áthúzódik 2004 évre is.

Tátorján fajvédelmi program folytatása

A fennmaradt löszgyepek jelenlegi legnagyobb veszélye, hogy a nem őshonos fás szárú növények, mint például a *bálványfa*, a *keskenylevelű ezüstfa* és az *akác*, illetve az őshonos *galagonya* erőteljesen terjeszkedik, ami a gyepek teljes beerdősüléséhez vezet.

A löszvölgyek területét késő őszi időszakban egyszer le kell égetni, majd a cserjéket és a bálványfa csoportokat ki kell irtani. A letermelt cserjék tövét környezet barát vegyszerrel le kell kezelni, hogy az újra kihajtást megelőzzük. A program 2000-ben kezdődött és áthúzódik 2004-re is.

Szársomlyó Természetvédelmi Terület rehabilitációja,

A szubmediterrán flóra és fauna legjelentősebb hazai élőhelyének számító terület bálványfával erdősen fertőzött. A program keretében a bálványfa szelektív vegyszeres és mechanikai visszaszorítása történik. A program a KAC fejlesztési keretéből valósul meg és áthúzódik 2005 évre is.

Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők rehabilitációja

Ez részben az ültetvények elegendő, természetközeli erdőkre történő lecserélését, részben a vágásos, egykorú erdők természetközeli, változatos szerkezetűre változtatását kell érteni. A program folyamatosan zajlik 2004-ben is.

A Mecsek élővilágát bemutató kismúzeum kialakítása Abaligeten

A fejlesztés során az épület felújítása megtörtént, az állandó természettudományi kiállítás megvalósítása 2004 tavaszának a feladata. A program Széchenyi Terv pályázati támogatásból valósul meg.

Nyugat-Mecsek, Kisszékely-Nagyszékelyi dombság, Szekszár-Geresdi dombság védetté nyilvánítása (összesen 20 000 ha)

A védetté nyilvánítási eljárás során az elkészült kezelési tervek segítségével mindhárom esetben a hatósági egyeztetéseket meg kell kezdeni 2004-ben.

Szennai bemutatóhely kialakítása

Az EU pályázat-előkészítő programjából támogatást nyertünk a zselici bemutatóhely kialakítására, aminek keretében 2004-ben elkészülnek a kiviteli tervek és a megvalósíthatósági tanulmányok is.

Nagydorogi bemutatóhely kialakítása

Az EU pályázat-előkészítő programjából támogatást nyertünk a nagydorogi bemutató major kialakítására, aminek keretében 2004-ben elkészülnek a kiviteli tervek és a megvalósíthatósági tanulmányok is.

DDNP bemutatói lehetőségeinek fejlesztése, Mohácsi Történelmi Emlékhely felújítása

A Széchenyi terv Turizmusfejlesztési pályázatából megvalósuló fejlesztés a 2004-es év feladata

Gyékyes vizes élőhely rehabilitációja

A DDNPI Gemenci Tájegységében megvalósuló élőhelyrehabilitáció második ütemének elvégzése a 2004-es év feladata. A rehabilitáció során vízvisszatartás valósul meg a fokozottan elhelyezett műtárgyak segítségével.

Gyótai-tavak rekonstrukciója

A tavak műtárgyainak teljes felújítása és tanösvény kialakítása történik KAC fejlesztési pályázat keretéből.

Natura 2000 területek határainak pontosítása és felterjesztése

A májusi EU-csatlakozás legfontosabb természetvédelmi feladata a Natura 2000 területek kijelölése és felterjesztése a TvH által meghatározott ütemben.

Fajvédelmi programok

Haragos sikló, bánáti bazsarózsa és tátorján fajvédelmi program kiterjesztése a megadott és elfogadott szempontok alapján.

Babócsai-Mérs erdő rehabilitációja

A bevezetésre került Pro Silva erdőgazdálkodási rendszer folytatása a kijelölt mintaterületen.

Érsekcsanádi kezelőépület ökoturisztikai fejlesztése

A kezelőépület átalakítása, diaporáma vetítés lehetőségének megteremtése és az épület csoportok fogadására való kialakítása a 2004-es év feladata.